

Naredbe za koje (možda) niste znali 7: locate, whereis, whatis, apropos, which

Za ovih pet naredbi smo odlučili napisati jedan članak, jer su pojedinačno prejednostavne i imaju premalo funkcija, a opet su na jedan način povezane. Ovi programi nude nekoliko načina pretrage datoteka, naredbi ili stranica manuala za bilo koju naredbu koja vam je u tom trenutku potrebna.

Ukoliko želite pronaći datoteku ili direktorij (nije bitno sjećate se imena cijele naredbe, dovoljno je znati samo dio naziva te naredbe), možete upotrijebiti naredbu **locate**:

locate

```
$ locate peri
/usr/share/something/lang/pt_br/help/enrolperiod.html
/usr/share/something/lang/sv/help/enrolperiod.html
/usr/src/kernel/arch/parisc/kernel/superio.c
```

Naredba **locate** pronalazi sve datoteke i direktorije koje u svom imenu imaju niz znakova '**peri**'. Naredba rabi malu bazu koja se (obično, zanemarit ćemo ovaj put *triggere*) generira svaki dan putem crona (konkretna skripta je `/etc/cron.daily/find`). Sama baza se nalazi u direktoriju `/var/cache/locate/locatedb`, a generira se putem naredbe `'updatedb'`.

Iako će biti u većini slučajeva obnova baze jednom dnevno biti sasvim zadovoljavajuća, mana naredbe `locate` je nesinhroniziranost sa stvarnim stanjem. Iz tog razloga, bazu možete ručno osvježiti, preko već spomenutih naredbi i skripti:

```
# /etc/cron.daily/find
```

ili

```
# cd /
# updatedb
```

Osvježavanje traje neko vrijeme (naravno, ovisi o brzini poslužitelja), pa budite strpljivi. Konfiguraciju možete vidjeti u `/etc/updatedb.conf`, iako nije vjerojatno da ćete tamo tamo trebati išta mijenjati. Za potpune informacije pogledajte stranice manuala za naredbe **locate**, **updatedb** i **locatedb**.

whereis

Ukoliko tražite specifično samo naredbu (ili njen izvorni kod) i odgovarajuću stranicu manuala (dakle, neće biti ispisane baš sve datoteke koje odgovaraju upitu), pomoć nudi naredba '**whereis**':

```
$ whereis top
top: /usr/bin/top /usr/share/man/man1/top.1.gz
```

Naredba ponekad može dati i nepredvidljive rezultate (zbog *hardcodiranih* vrijednosti unutar programa), ali su i dalje upotrebljivi:

```
$ whereis apache2
apache2: /usr/sbin/apache2 /etc/apache2 /usr/lib/apache2 /usr/share/apache2
        /usr/share/man/man8/apache2.8.gz
```

Naredba **whereis**, za razliku od ostalih sličnih naredbi, **ne pretražuje pomoću baze**, stoga su podaci koje ispisuje aktualni i usklađeni sa trenutnim stanjem paketa na sustavu. Pretragu možete dalje ograničiti putem opcija **-b** (traži samo binarne, odnosno izvršne datoteke), **-s** (traži samo datoteke izvornog koda) i **-m** (traži samo dateoteke stranica manuala). Primjer:

```
$ whereis -m apache2
apache2: /usr/share/man/man8/apache2.8.gz
```

whatis

Tradicionalno, **whatis** se mogla pozivati i preko oblika 'man -f'. Za razliku od naredbe sličnog imena **whereis**, **whatis** pretražuje samo u zaglavljima stranica manuala. Zaglavlje stranice manuala, kao što vam je poznato, izgleda otprilike ovako:

```
POSTFIX(1)

NAME
    postfix - Postfix control program

SYNOPSIS
    postfix [-Dv] [-c config_dir] command
    ...
```

Dakle, ukoliko na brzinu želite znati što koja naredba radi, na naredbenu liniju ukucat ćete ovo:

```
$ whatis postfix
postfix (1)          - Postfix control program
```

Naredba **whatis** traži samo cijelu riječ (nema skraćivanje):

```
$ whatis fail2
fail2: nothing appropriate.
```

No, uporabom opcije **-r** (od *regex*, regularni izraz), možemo proširiti popis rezultata:

```
$ whatis -r fail2
fail2ban-client (1) - configure and control the server
fail2ban-regex (1) - test Fail2ban "failregex" option
```

fail2ban-server (1) - start the server

apropos

Tradicionalno, ova naredba se rabila kao "man -k".

Naredba **apropos**, za razliku od **whatis**, pretražuje cijelo zaglavlje stranice manuala, pa će prikazati sve stranice manuala na sustavu koje u zaglavlju spominju traženu riječ. Ta riječ se uopće ne mora pojavljivati u nazivu programa!

```
$ apropos postfix
access (5)          - format of Postfix access table
aliases (5)        - format of the Postfix alias database
body_checks (5)    - Postfix built-in header/body inspection
...
```

Na ovaj način možete u jednom potezu pronaći sve relevantne stranice za neki program, bez gledanja u pojedinačne stranice manuala.

Naredbe **whatis** i **apropos**, kao i **locate**, ispisuju rezultate pomoću indeksirane baze, ali to nisu iste baze. U Debianu se baza za **whatis** i **apropos** nalazi u datoteci `/var/cache/man/index.db`.

Ovo znači da baza mora biti osvježena kako bi vaše pretraživanje dalo relevantne rezultate. O ovome se brine cron datoteka, ali slično kao i za **locate** bazu, indeksiranje možete pokrenuti i ručno:

```
# /etc/cron.daily/man-db
```

which

Zadnja s prethodnim naredbama srodna (po nama), je naredba **which**, koja ne traži ništa po datotečnom sustavu (jednostavno, pretražuje trenutnu stazu, `$PATH`), nego ispisuje koja će se naredba izvršiti ukoliko je otkucate na naredbenoj liniji:

```
$ which zic
/usr/sbin/zic
```

Naredba je korisna ukoliko imate dvije ili više naredbi istog imena, ili želite provjeriti je li naredba uistinu ona za koju mislite da će se pokrenuti u trenutnoj stazi (`$PATH-u`). Ovo je korisno kad postoje dvije ili više naredbi istog imena (klasičan primjer je naredba **host**).

- [Logirajte](#) [1] se za dodavanje komentara

sri, 2009-03-25 13:57 - Željko Boroš **Kategorije:** [Software](#) [2]

Vote: 0

No votes yet

Source URL: <https://sysportal.carnet.hr./node/545>

Links

[1] <https://sysportal.carnet.hr./sysportallogin>

[2] <https://sysportal.carnet.hr./taxonomy/term/25>